

Het geknakte riet

Preek over Jesaja 42:3

Te lezen: Jesaja 42:1-4
Rouwdienst Lucienne Camille Faber-Robin
Utrecht, 29 april 2004

Beste Leonie en Kees, Ria, Lucie en Frans, Jos, Louis en José, kleinkinderen, achterkleinkinderen,

Ik kan me nog heel goed mijn eerste ontmoeting herinneren met jullie moeder en oma. Het was in het najaar van 1972. Ik was net goed en wel begonnen als voorganger in wat toen heette de baptistengemeente te Zuilen. En ging op bezoek in de Van der Pekstraat om kennis te maken met mevrouw Faber. Juist in die tijd werden de woningen in de Van der Pekstraat gerenoveerd. De ontmoeting vond niet plaats in de eigen woning, maar in een wisselhuis, waar bewoners tijdelijk bivakkeerden als hun woning onder handen werd genomen.

Ik belde aan. De deur ging voorzichtig open. Ik keek in een gang die vol stond met gestapelde dozen. Daar tussen stond een kleine, fragiele vrouw, die zich met een charmant Frans accent verontschuldigde voor de wanorde en vroeg of ik bij dit aanzicht eigenlijk nog wel binnen wilde komen.

Een kleine, fragiele vrouw in een omgeving die de vraag opriep: 'Kan ze dat wel aan? Gaat dat wel goed?' Dat beeld van Lucienne Faber is bij mij nooit verdwenen. Hoe meer ik haar leerde kennen, hoe meer ze mij over haar levensgeschiedenis vertelde, hoe meer dat beeld een soort logo werd, een herkenningsbeeld van haar leven.

Een kleine, fragiele vrouw.... Ze had iets van die rietstengel uit het bijbelgedeelte dat we samen lazen. 'Het geknakte riet zal hij niet verbreken' (Jesaja 42:3).

Mevrouw Faber had iets van een rietstengel: Tenger. Buigzaam, niet star! Als de wind hard over haar leven joeg, kon ze diep gaan. Maar ze veerde steeds weer overeind. Dat bijbelvers over het riet haalde ze nog wel eens aan. Ze moet zichzelf in dat riet herkend hebben. Daarom hebben we het in deze dankdienst gelezen. En gaat deze overdenking er over.

De wind is vaak over haar leven gegaan. En dan boog het riet diep. Toen ze een half jaar oud was, overleed haar vader. Ze verloor haar moeder toen ze zestien was. Ze moest heel jong op eigen benen staan, samen met haar enige zus, die een paar jaar ouder was. Ze verliet Parijs en bouwde zich in het noorden van Frankrijk een bestaan op. Onder bedreigende omstandigheden vluchtte ze naar België en kwam bij familie in Brussel terecht. Daar leerde zij Johannes Martinus Faber kennen. Ze gaf hem haar hart en ging met hem mee naar het voor haar onbekende Nederland en Utrecht. 61 jaar zijn ze getrouwd geweest. Ze kregen vijf kinderen. Het gezin kreeg te maken met ernstige ziekte.

Haar man was tien jaar ouder. Toen hij hulpbehoevend werd, heeft ze hem jaren verzorgd, tot zijn overlijden, bijna negen jaar geleden. Ze was toen zelf al 85! De

kleine, fragiele Lucienne die de grote, lange Johannes verzorgde en ondersteunde: een buigende rietstengel.

Zo diep als het riet boog, zo hoog veerde het ook weer op. Ze was begiftigd met een geweldige veerkracht. De weg van haar geloof in God spreekt daar ook van.

Zo rond 1960 maakte ze kennis met een manier van geloven die voor haar een nieuwe wereld deed open gaan. Een schilder, een zekere Dost, gaf het huis van de Fabers een fris kleurtje. Als hij tussen de middag zijn brood opat, bad hij eerst. Dat viel op. Mevrouw Faber was geïnteresseerd. Dost vertelde over wat het geloof in God en Jezus Christus voor hem betekende. Hij was lid van de baptistengemeente in Zuilen. Lucienne ging daar ook eens naar toe. Het geloof kreeg voor haar een nieuwe diepte en warmte. Ze liet zich dopen op belijdenis van geloof en werd lid van die gemeente. Ook hierin was zij een rietstengel met veerkracht. De wind was opgestoken. De geloofsstap die zij zette, bracht haar in conflict met de kerk waartoe ze traditioneel behoorde. Maar hoeveel er ook over haar heen ging: ze bleef overeind. Met meer kracht dan daarvoor. Met name voor het kinderwerk van de gemeente heeft ze veel betekend.

Hoe diep ze boog onder de wind die over haar leven ging, zo hoog veerde ze weer op. En soms nog hóger. Lichamelijk, en als het ging om de praktische zaken van het zelfstandig wonen, kwam daar de laatste jaren steeds meer een einde aan. Vele dingen gingen eigenlijk niet meer. Maar ze wilde onder geen beding haar huis uit. In die wil zat nog een vitaal stuk veerkracht.

En het is gelukt. Op een paar maanden na is het gelukt. Dank zij de kinderen en de kleinkinderen heeft zij tot kort voor haar overlijden in de Van der Pekstraat kunnen blijven wonen. Het zal af en toe best moeilijk zijn geweest. Maar in die zorg voor moeder en oma hebben jullie haar recht gedaan in wie ze was en ook voor jullie is geweest. Recht gedaan aan haar veerkracht.

Een rietstengel is buigzaam. Zo was Lucienne Faber. Niet dat je met haar alle kanten op kon. Zeker niet! Maar ze was niet star. Flexibiliteit was haar kracht. Met name jonge mensen hebben dat als een zegen ervaren. Het is echt uniek te noemen, dat jonge mensen, die vaak meer dan een halve eeuw jonger waren, graag bij haar kwamen praten. Ze zitten hier. En één heeft er in deze dienst al over verteld. Mevrouw Faber had tot bijna op het eind van haar leven een flexibele geest. Ze kon ruimte scheppen, zonder zichzelf geweld aan te doen. Ze kon zich inleven in de wereld van jonge mensen. Mensen met problemen, van wie het leven niet over de geijkte wegen ging, konden bij haar terecht.

Een rietstengel is buigzaam. Maar er is een grens aan. Als je te ver doorbuigt, knakt er iets. Als je nog verder gaat, breekt hij in tweeën. In de bijbeltekst voor deze overdenking lezen we van God: 'Het geknakte riet zal hij niet verbreken'.

Er is een kritische grens aan wat we als mens kunnen en aan wat we kunnen hebben.

Op en bepaald ogenblik zegt het 'knak'. God zegt dan niet 'Weg er mee!'. Wat geknakt is, breekt hij niet in tweeën, of drieën, om het daarna in de vuilcontainer te deponeren. Zó is God niet. Het christelijk geloof heeft daar een bepaalde term voor: God is genadig.

Lucienne Faber is hier in de allerlaatste fase van haar leven kennelijk mee bezig geweest. In een periode, kort voor haar dood, was ze voor gesprek onbereikbaar. Voor kinderen en kleinkinderen is dat heel moeilijk geweest. Ze was onbereikbaar, maar had voortdurend het woord 'genade' op de lippen. We moeten voorzichtig en bescheiden zijn. Maar in het licht van die bijbeltekst over het riet, kun je, mag je er wel iets over zeggen.

Hoe buigzaam en veerkrachtig de rietstengel Lucienne ook was, de kritische grens van de dood werd bereikt. Haar lichaam, maar ook haar geestkracht, gingen 'knak' zeggen. Dat moet ze gevoeld hebben. Ze moet toen tot God om genade geroepen hebben. En niet tevergeefs. Want zo is God: 'Het geknakte riet verbreekt hij niet'. Wij mogen geloven dat het leven en ook het lichaam van de overleden Lucienne Faber niet verbroken en weggedaan is in het graf. Het heeft toekomst. God leidt dat leven door de knak van de dood heen naar het eeuwig leven en de opstanding uit de dood.

God heeft iets met riet. God heeft iets met wat buigzaam is, zonder eigen identiteit op te geven. Mensen die weten te buigen en zo ruimte scheppen. Hij heeft iets met mensen die van zichzelf kwetsbaar zijn en fragiel. Zijn eigen zoon Jezus Christus is hier het schoolvoorbeeld van,

Jezus boog, toen hij zijn discipelen de voeten waste, boog hij voor hen tot op de grond. Hij boog zich onder het kruis. Hij schiep ruimte voor mensen die door anderen de deur waren gewezen.

Jezus was kwetsbaar. Dat was geen lot. Daar koos hij voor. Hij liet zich weerloos aan het kruis slaan. Maar dat was niet het einde. Ook van Jezus' kruisdood mag je zeggen: 'Het geknakte riet verbreekt hij niet'. Met Pasen wekte God Jezus op uit de dood. De goede moed die wij in deze dienst mogen hebben voor Lucienne Faber, en voor allen die in Jezus Christus geloven, is gegrond in Jezus' opstanding uit de dood.

Amen.